

PROSJEKTRAPPORT GRØNT FLAGG 2013/2014 SANDBAKKEN BARNEHAGE

Vi har nå arbeidet i henhold til vår Miljøhandlingsplan, og tiden er nå inne for en evaluering i form av rapport. Vi kommer til å ta for oss alle våre mål for perioden, både hovedmål og delmål.

Periodens tema:

Kompostering og utvidelse av kjøkkenhage.

Mål: Starte opp med kompostering august 2013, og oppgradering av kjøkkenhagen våren 2014.

- Sortering og kompostering av matavfall.
- Ny og større kjøkkenhage.

Delmål:

- Inkludere alle i personalgruppa i komposteringen. Oppfriskningskurs om kompostering ved Solvor Leistad august 2013.

Personalgruppa pr august 2013 besto av 3 personer, og alle deltok på komposteringskurset. Kurset ble holdt av Solvor Leistad i barnehagens lokaler. To av oss har drevet med kompostering tidligere, kurset ble derfor en nyttig oppfriskning. Mens for en var dette et helt nytt område. I løpet av året økte personalgruppa med en person. Denne ble informert om, og inkludert i komposteringsarbeidet.

- Få økt kunnskap om hagebruk, kompost, dyrking, småkryp sin nytte mm, gjennom å delta på kurset «Hage som læringsarena» hos Bioforsk på Tingvoll 5. september. En av personalet deltar.

Styrer/daglig leder deltok på kurset. En fantastisk dag med tilegnelse av ny kunnskap og mange gode smaksopplevelser.

- Inkludere barna i prosjektet fra første stund.

Barna ble inkludert, og var med i prosjektet fra starten av. Kompostbøtta ble introdusert, og barna fikk informasjon om hva den skulle brukes til.

- La barna være aktive deltakere i hele prosessen, fra matavfall legges i bøtta inne, til den tømmes i bingen ute og fram til ferdig jord.

Barna er med, de putter matrester i kompostbøtta inne, og er aktivt med hver dag når bøtta tømmes i bingen ute. De heller på strø, og er med og «rører». Barna var også med og «tømte» bingen for jord. Jorda ligger nå til modning. Barna, i hovedsak de over 3 år, har vært aktivt deltakende i hele prosessen.

- Personalet som gode rollemodeller for barna.

Dette har vi sett på som svært viktig. Alle i personalgruppa må være seg bevisst sin viktige oppgave som gode rollemodeller, spesielt gjennom å være positiv til kompostering. Dette mener vi har fungert meget bra, og både voksne og barn komposterer nå med interesse, iver og glede.

- Være nysgjerrige sammen med barna.

Nært knyttet til delmål over. Vi har undret oss sammen med barna, både over hva som skjer med matavfallet, og hvordan og hvorfor.

- Kunnskap om hva som kan komposteres, og hvorfor.

Nært knyttet til delmål over. Barna forsto raskt hva som skulle i kompostbøtta, det var matrester. Det som vokser fra jorda, kan bli til jord igjen.

- Kunnskap om hva som skjer i kompostbingen.

Her har vi brukt bøker, samtidig som vi har fulgt med på prosessen i kompostbingen.

- Lese bøker som omhandler temaet. Bl.a. «Planet i fare», med historiene: Blås! Luft - Klikk! Energi - Plask! Vann - Æsj! Avfall, og «La planeten leve!», med historiene: skogen forsvinner - Hva gjør vi med jorda? Når naturen truer - Ta vare på alt som lever. Begge bøkene fra Norsk Bokforlag, og nyinnkjøpt hos oss i sommer.

Bøkene har vært i bruk, mest i starten av barnehageåret. Men alle bøker er tilgjengelig for barna, slik at de på eget initiativ selv kan bla i og/eller be om å bli lest for.

- Utvide kjøkkenhagen til sommeren 2014. Forberedelser høsten 2013. Starte med poteter, til nå har vi kun dyrket sukkererter.

Dette delmålet har vi dessverre ikke nådd. Kjøkkenhagen er ikke utvidet, snarere tvert imot. Planen var å lage ny og større kjøkkenhage, derfor ble den gamle fjernet. Men uten erstatter. Blir vårt satsningsområde for neste år.

- Etter hvert å ta i bruk jorda fra bingen.

I uka etter 17. mai ble jord tatt ut av bingen. Den ble lagt i mørk sekk med huller i. Jorda ligger nå til modning. Barna var med på prosessen. Etter hvert vil vi ta «karseprøver» av jorda.

- Trekke foreldre/foresatte med i prosjektet. Som aktive deltakere ved ulike arrangement i barnehagen, med matserving. Kanskje også å stimulere noen til å starte med kompostering hjemme.

Gjennom barnehageåret har vi hatt flere forelderarrangement med matserving i barnehagen. Foreldre/foresatte og andre besøkende benytter da kompostbøtta. Om noen har startet med kompostering hjemme vites ikke.

Tilbake til vårt hovedmål for året: Starte opp med kompostering august 2013, og oppgradering av kjøkkenhagen våren 2014.

- Sortering og kompostering av matavfall.
- Ny og større kjøkkenhage.

Første underpunkt mener vi absolutt å ha nådd. Det har vært en lærerik og interessant prosjekt å arbeide med. Det vil heller ikke være et avsluttet arbeid, men noe vi helt klart kommer til å fortsette med.

Andre underpunkt, her vi som beskrevet ikke arbeidet med. Det blir satsningsområde neste år.

Både aktivitetsplan og miljøregler er fulgt. Spesifisering: kompostbøtta tømmes daglig i bingen, ikke ukentlig som vi har beskrevet i miljøregel VI.

Aktivitetsplan:

Aktivitet:	Tidspunkt:	Deltakere:	Ansvarlig:	Kommentarer:
Gjennomgå miljøhandlingsplan på personalmøtet. Sende inn denne planen sammen med rapport fra forrige års arbeid.	August	Personalet	Randi	
Oppfriskningskurs kompostering	August, dato ikke fastsatt	Personalet	Renholdsverket ved Solvor Leistad	
Delta på kurset «Hage som læringsarena»	September	Randi	Grønn Barneby og Bioforsk	
Gjennomgå planen med foreldre/foresatte på foreldremøte.	September	Foreldre-gruppa	Randi	
Arbeide daglig med sortering av matavfall, og kompostering ukentlig	September 2013 - juni 2014	Barna og personalet	Personalet	
Ferdigstille prosjektrapporten og ny/oppdatert Miljøhandlingsplan	Juni	Personalet	Randi	I samarbeid med Samarbeidsutvalget
Sende søknad om fornyet sertifisering	Juni	Personalet	Randi	I samarbeid med Samarbeidsutvalget

MILJØREGLER

for tema

SORTERING OG KOMPOSTERING AV

MATAVFALL

ved

SANDBAKKEN BARNEHAGE:

- I. Alle i personalgruppa setter seg inn i kompostering, gjennom å lese komposteringspermen og delta på komposteringskurs.
- II. Barna involveres som aktive deltakere.
- III. Voksne som gode rollemodeller for barna.
- IV. Innarbeide gode rutiner, som involverer alle voksne og barna, med hovedvekt på barn fra 3 år.
- V. Alt matavfall sorteres daglig, og legges i egen bønne med svinglokk.
- VI. Bønne tømmer i kompostbingen, gjerne flere dager i uken i sommerhalvåret, og ukentlig i vinterhalvåret. Tidligvakta ansvarlig, sammen med barna. Fast tømmedag: ukas siste dag.
- VII. Kompostbingen tømmer når komposteringsprosessen er ferdig, og jorda legges til modning